

Iams De Wildt Cheetah Program

Gepard (znanstveno *Acinonyx jubatus*) je ogrožena vrsta iz družine mačk (Felidae). Je najhitrejša kopenska čival, saj med pregonom zlahka doseže 100 km/h, če v nekaj sekundah. Njegovo telo je dolgo od 1,1 do 1,5 m, tehta pa od 21 do 72 kg. Ima dolge noge in izrazito vitko telo, ki mu omogoča, da pri teku dosega velike hitrosti. Za razliko od ostalih mačk, gepard ne more skriti kreppljev. Zaradi tega se zmanjšuje možnost drsenja, ko pri velikih hitrostih hitro menja smeri teka.

Gepardi so čivali, ki so aktivne podnevi. S tem se tudi v glavnem izognejo srečanju z levom ali pegastimi hijenami, ki pa so pretežno nočno dejavne čivali in ki so njihov naravni sovražnik. Gepardi niso družabne čivali in z urinom označujejo svoj teritorij. Medtem ko samice čivijo same, se samci, ponavadi dva do trije (velikokrat bratje istega legla) skupaj potikajo naokoli ali lovijo. Najpogosteje lovijo gazele, impale, teleta gnujev ali druge parkljarje, ki niso težji od 40 kg. V nekaterih območjih so tudi zajci pomemben delež v njihovi prehrani. Odrasel gepard potrebuje v povprečju 2,8 kg mesa na dan. Pije malo, večinoma le enkrat na 4 do 10 dni. Samice in samci se družijo samo v času parjenja. Takoj po parjenju zopet čivijo vsak zase.

Mladi gepardi se osamosvojijo, ko dosežejo velikost odraslih čivali. Takrat so stari od 13 do 20 mesecev. Čivali istega legla navadno ostanejo skupaj nekaj mesecev. Ko samice dopolnijo 17 do 23 mesecev, ena za drugo zapustijo svoje brate in sestre.

Nekdaj je bil čiviljski prostor gepardov Afrika in južna Azija, v ledeni dobi pa tudi Evropa in severna Amerika. Danes najdemo geparda samo v osrednji, vzhodni in južni Afriki in jugozahodni Aziji.

Gepard spada v vrsto Velikih mačk. Termin Velika Mačka se nanaša na družino čivali iste sorte. Najdemo jih povsod po svetu, v Ameriki, Afriki, Aziji in Evropi. Avstralija in Antarktika nista domača oz. prvotna kontinenta teh čivali. Poznamo dve vrsti Velikih Mačk. Prva vrsta se imenuje Panthera. Vanjo prištevamo tiri vrste velikih mačk: Tiger, Lev, Jaguar in Leopard. Druga vrsta so Ostale velike mačke, kamor sodijo: Gepard, Puma, Snežni Leopard in Puhasti Leopard.

Termin Velika Mačka se uporablja za določitev resnično velikih mačjih vrst, katere lahko tehtajo tudi več kot 100 kg in se tako zelo razlikujejo od mačk, katero poznamo kot domačo čival. Toda ne glede na ogromno razliko v velikosti, je večina vrst mačk neverjetno podobna, tako po sami zgradbi telesa, kot tudi po vedenju. Vse mačke so mesojede in so tudi zelo učinkoviti plenilci.

Gepardi naseljujejo območja odprtih savan. Čeprav jih zaradi zmeraj najdemo v velikih afriških prostranstvih, se njihovo število zmanjšuje zaradi irjenja kmetijskih površin. Ocena je, da se je do danes v divjini ohranilo samo nekaj 10.000 gepardov. Znanstveniki so ugotovili, da se njihova populacija zmanjšuje tudi zaradi slabše odpornosti na spremembe čiviljskega okolja in razne bolezni, ki so v veliki meri posledica parjenja med posamezniki iste vrste.

Ker se človeška populacija v Afriki vedno nezadržano povečuje in zahteva vse več plodnih površin, se povečuje tudi ogroženost te vrste. Nekdaj masovno lovljen zaradi svojega krzna, mu danes večja nevarnost preti zaradi izgube naravnih bivalj in pomanjkanja plena. Ob navedenih dejstvih se ocenjuje, da okoli 95% gepardov pogine v obdobju do starosti enega leta in to najpogosteje kot žrtve plenilcev. Če preživi to kritično obdobje, v divjini dočivijo starost od 10 – 12 let, v ujetništvu pa okoli 15 let.

S strani IUCN, Svetovne zveze za zaščito čivilih vrst, so gepardi označeni kot občutljiva vrsta. Ena podvrsta označena je kot ogrožena, druga pa kot kritično ogrožena vrsta.

V Južni Afriki se nahaja De Wildt Cheetah & Wildlife center za nego in vzgojo zapuščenih mladičev gepardov. Zadnjih 20 let Iams pomaga pri njihovi prehrani. Vse mladiče v centru hranijo z Iams Kitten briketi. Odrasle mačke dobijo obrok, ki sestoji iz 75% Iams briketov in 25% svežega mesa. V veliko zadovoljstvo nam je, da s partnerstvom z rezervatom De Wildt pomagamo pri ohranjanju te ogrožene vrste.

De Wildt Cheetah and Wildlife center je ustanovljen leta 1971, s ciljem ohranitve ogroženih vrst. Do tedaj je bilo skoraj nemogoče v ujetništvu vzrediti gepardove mladiče. Od uspeha vzreje je bil odvisen obstanek teh čudovitih čivali. Z ogromno vztrajnega dela in ob pomoči podjetja Iams in ostalih donatorjev, je center razvil edinstven vzrejni program, katerega rezultat je rojstvo preko 750 gepardovih mladičkov. 160 odraslih gepardov je rešenih in vrnjenih v naravo. Čeprav domače mačke ne tečejo tako hitro kot gepardi in vam bodo pogosto svoje mladičke skotile skrite v omari ali v postelji, imajo z gepardi veliko skupnega. Poleg ostalih vizualnih podobnosti imajo enako število in tip zob, ter so pravi mesojedci. Iams Proactive Nutrition je popolna hrana za mačke, ki bazira na mesu in je narejena iz visoko kvalitetnih sestavin. Vsi proizvodi so razviti in pazljivo narejeni, da bi popolnoma zadovoljili vse potrebe vaše mačke, ne glede na njeno starost, telesno težo in čiviljski stil. Ne vsebuje nobenih umetnih barvil, dodatkov za okusnost ali konzervansov. Prav prehrana gepardov, ki so izključno mesojede čivali in se v divjini hranijo izključno s svežim mesom, dokazuje visoko kvaliteto vseh vrst hrane Iams Cat.

Če želite o centru De Wildt Cheetah & Wildlife izvedeti več, si oglejte spletno stran www.dewildt.org.za